

Club Excursionista de Gràcia

SETEMBRE
OCTUBRE
2 0 0 2

PASSATGE MULET, 4
TEL: 93 237 86 59
FAX: 93 237 31 48
08006 BARCELONA

"MAI ENRERA"

Butlletí social

*Publicació degana de la premsa de Gràcia
Creu de Sant Jordi 1992*

*XX Any - 2a. Època, núm. 70
Fundat l'any 1922*

*Presentació de la Matagalls-Montserrat 2002
al saló Sant Jordi de la Generalitat de Catalunya*

EDITORIAL

El mes de desembre de l'any passat l'ONU, amb el suport de la FAO i la Unesco, va decidir proclamar l'any 2002 Any Internacional de les Muntanyes. Òbviament, la nostra entitat no va dubtar d'afegir-se a aquesta celebració malgrat que els objectius possiblement fossin excessivament ambiciosos.

Aquesta proposta, que es realitza després de deu anys de la cimera sobre la Terra de Rio, intenta aconseguir una política de protecció del planeta. L'ONU juntament amb la FAO i la Unesco pretenen cridar l'atenció sobre la importància dels ecosistemes de muntanya.

La pretensió de donar prioritat mundial als problemes que es poden comprovar entre els massissos dels cinc continents ajudaria a aprofitar les sinergies d'experiències i treballs en benefici de tots els àmbits de muntanya.

Quina és la relació del Club amb aquestes dades?

La societat gracienc, a través d'un dels seus il·lustres conciutadans, com va ser Josep Buch i Parera, fa vuitanta anys que va crear el Club Excursionista de Gràcia, que ha esdevingut una de les entitats bressol de l'excursionisme a Catalunya. Els seus socis van engegar les primeres expedicions arreu del món per conèixer-lo i fer que Gràcia fos coneguda.

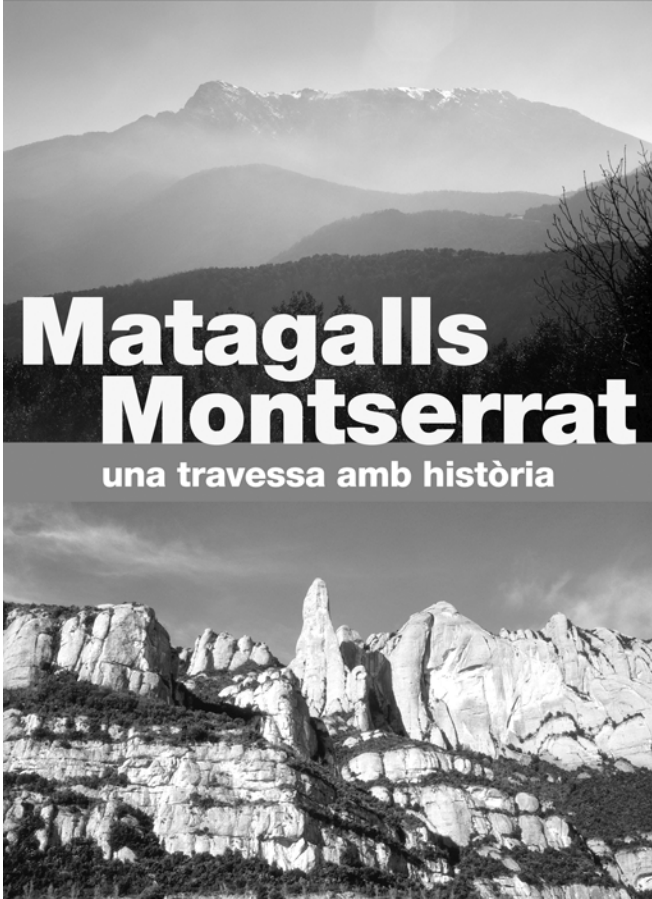
La major part de l'obra de l'arxiu de Gràcia va sorgir de la nostra entitat, que va ser reconeguda amb la Creu de Sant Jordi, juntament amb el nostre fundador. Ha estat membre fundadora de l'actual Federació d'Entitats Excursionistes de Catalunya. Organitza la prova de muntanya amb més reconeixement de Catalunya i més participació d'excursionistes d'arreu, la Matagalls Montserrat, que enguany celebra el seu trentè aniversari. La seva coral, Cantaires Muntanyencs, fa els cinquanta anys d'existència. Les seves seccions, a través de l'escola EMGRA, organitzen cursets d'iniciació i perfeccionament de les activitats a la muntanya de prou entitat dins del món de l'excursionisme, com és ara el Curs de medicina i socors de muntanya.

El Club Excursionista de Gràcia, a través dels seus associats, ha intentat al llarg de la seva història, per mitjà dels butlletins, la revista i d'escrits a la premsa, poder identificar els indrets de casa nostra i de fora amb diferents problemàtiques per tal d'ajudar a corregir les possibles mancances de tota mena, socials, geogràfiques o d'infraestructures dels indrets més necessitats. Òbviament, hem de ser conscients de les nostres possibilitats, però en tot moment el Club ha intentat estar a l'altura de la societat que representa i de la qual tenim l'honor de dur el nom.

Crec que aquests exemples demostren no solament la vitalitat de la nostra entitat, sinó també la de la vila que representa.

Francesc Sanahuja i Toledano

Del 4 de juny al 22 de juliol

Matagalls Montserrat

una travessa amb història

Exposició primera planta

Generalitat de Catalunya

COL·LABORACIÓ

JOSEP BUCH, ARXIVER DE CULTURA I DE MUNTANYA

Per al calaix dels meus records personals parlar de Josep Buch i Parera vol dir parlar d'aquelles uniformes caixes de sabates

on el senyor Buch amarava afectuosament centenars i centenars de papers, imatges, documents, programes... amb un únic denominador comú: Gràcia. Una Gràcia que s'anava convertint en història i que, avui, conservem mercès a la tossuderia compiladora del nostre entranyable fundador del Club Excursionista.

Era a començaments dels anys 80 quan més d'un dimecres a la tarda m'acostava al passatge Mulet per demanar-li consell historiogràfic a un home que, en un petit habitacle del Gràcia, tant i tant sabia de la nostra història, de l'oficial, de la quotidiana, la de les curiositats, la de la seva gent, les seves botigues, les seves festes. Un home que et treia de dubtes històrics, et reprenia cordialment davant d'alguna ignorància teva i, amb la gelosia que caracteritza els bons arxivers, frenava els teus impulsos naturals d'emportar-te algun document en préstec. Però la seva reticència a deixar sortir papers de l'arxiu físic es complementava amb la capacitat que tenia de dedicar-te generosament el seu temps en l'explicació d'allò que els papers o les imatges expressaven. Si de l'arxiu físic gairebé no en sortia res, del personal del seu cervell en brollava abundància informativa. Finalment, com que jo hi anava en nom de la gracienc revista Carrer Gran, més d'una vegada acceptava amb aquell gran cor que tenia, deixar-te sortir al carrer a fotocopiar algun document i retornar-li, això sí, d'immediat.

De fons Buch a arxiu públic

Passats els anys, l'arxiu que Josep Buch —de qui enguany commemorem el centenari— va bastir sota l'aixopluc del Gràcia es convertí en peça fonamental de l'Arxiu Municipal del Districte al carrer Camèlies. De quants i quants temes graciencs no tindríem avui gairebé memòria històrica documental sense el fons del llegat Buch ¡¡¡

Un llegat que partia, a més, del profund gracianisme del senyor Buch. La primera reprimenda i la primera lliçó de la qual vaig ser protagonista directe fou quan ens va dir als joves que havíem fundat la revista Carrer Gran que Gràcia no era un barri com dèiem a la capçalera de la publicació, sinó una vila amb totes les de llei, un poble amb personalitat pròpia. Una lliçó que mai més vaig oblidar. I és que Josep

Buch i Parera formava part d'aquella tipologia de personatges graciencs —com Miquel Brasó, com Josep Barrillón, com altres— que no solament creien en la personalitat gracienc sinó que la reivindicaven des d'un punt de vista de sobiranisme local. Un sobiranisme molt assentat en el convenciment que Gràcia gaudeix d'una Cultura autòctona i d'una personalitat intrínseca.

Història, muntanya, territori

I el Josep Buch historiador local, gracienc pels quatre costats, no feia altre cosa que ser fidel a un altre dels seus grans amors, la muntanya, l'excursionisme, els valors dels quals s'han assentat sempre en el respecte, l'estimació i la sublimació del territori natural de les persones. Fer muntanya vol dir, abans que res, conrear territori, fer-se'l d'un mateix, posar-lo a l'altura del cor i veure-hi a cada racó bocins d'història personal i col·lectiva. I Josep Buch ho va entendre com el que més.

Homenatge a Josep Buch i Parera. Fotografia de Joan Pascual

Si a tots aquests valors hi afegim la seva gairebé obsessió montserratina, entendrem que el centenari Buch que enguany celebrem és el d'un home cabal, recte, meticolós, però alhora de ràpid apassionament per totes aquelles terres que li donaren vida i li mantingueren el seu alè fins a darrera hora.

Senyor Buch: dimecres que ve tornaré al Club. Vostè ja no hi és, però a cada racó d'aquella casa plena d'activitat hi trobaré el seu record, el d'un home bo pertanyent a aquella raça de persones que fan impossible que tots plegats perdem la memòria. Gràcies per les seves lliçons d'història i, sobretot, de vida. A reveure. I, ah, senyor Buch, suposo que al cel ja ha començat a omplir caixes de sabates amb les mil històries que allà hi passen. Algun dia seran útils per alguna mena d'Arxiu Oficial dels Núvols de la Glòria.

Albert Musons
Conseller de Cultura i
Esports de Gràcia

G I E

CAMPANYA SUBTERRÀNIA A LA ULL DETH TUR (-166 m, 1.700...)

**Col·laboració del GIE en la campanya
de la SIS de Terrassa**

Durant els dies 26 a 29 de juny de 2002, va tenir lloc una nova campanya d'exploració subterrània per part de la SIS de Terrassa a la cavitat pirenaica coneguda com la Ull deth Tur, que té ja registrats més de 160 m de profunditat i més de 1.700 m de desenvolupament des que francesos del Groupe Spéléologique des Pyrénées n'iniciessin la descoberta i l'exploració l'any 1977. Pràcticament un any després els francesos van donar per acabada l'exploració i la topografia de la cavitat havent descobert tota la zona de pous principals que arriba fins a -130 m. Fou més tard que espeleòlegs de la SIS de Terrassa van continuar les exploracions, quan van trobar una nova via lateral (desobstruint una gatera) en un dels pous principals, i van arribar a trobar el riu principal soterrani del sistema, amb què van descobrir un nou i important desenvolupament que encara enguany continua en exploració per aquest club català.

El GIE del CEG va participar aquesta vegada en la campanya que la SIS va organitzar un cop més, sobretot encaminada a dur a terme la topografia de noves galeries descobertes i alguna prospecció més de noves possibilitats, tot a la zona del riu principal que apareix de sobte davallats els 130 metres de pous verticals. Tot i que en un principi la participació del GIE havia de ser més nombrosa i representativa, al final i a causa de les dates i de canvis d'última hora no va ser tal com s'esperava.

La cavitat es troba a la Vall d'Unyola (Vall d'Aran), a 2.060 metres d'altitud, al pla d'Estela, lloc fantàstic pel que fa al

qual teníem un permís del Síndic de la Vall d'Aran per a acampar-hi. Les tendes es van plantar gairebé al costat de la boca. Passant per Vielha, el Síndic ens va lliurar una gran pancarta perquè la col·loquéssim ben visible a la boca de la cavitat, per tal que els forestals no ens diguessin res i la gent veiés perquè hi havia gent acampada tot i la prohibició. El contingut i la mida d'aquest rètol ens va sorprendre fins i tot a nosaltres; hi posava en aranès: "camp científic de treball a la Ull deth Tur - juliol 2002"

Boca d'entrada a la Ull deth Tur (Carles Cases, Eduard i Xavier Badiella i Xavier París) Fotografia de Jaume Casanovas

El temps del cap de setmana prometia ser molt estable i assolellat, i això era molt important ja que la zona del riu pateix una important crescuda en cas de pluja i cobreix totalment d'aigua algunes de les galeries així com un sífó temporal a la galeria principal del riu que t'impedeix poder sortir. Quan vam arribar, vam comprovar que el rierol que entra per la boca de la cavitat era ple d'aigua, la qual cosa feia pensar que dins n'hi hauria força, tal com efectivament vam poder comprovar.

Amb el nombre de persones que hi havia en total al campament, es varen poder fer dos equips diferents. El primer, format per sis persones, va fer un atac de vuit hores, i va instal·lar la cavitat i va fer una prospecció de diferents galeries. Uns quants components van arribar fins al sífó final i punt més baix de la cavitat i la resta es van introduir per les gateres finals fins a descobrir 40 m d'una nova gatera lateral, a partir dels quals una aresta de pedra impedia el pas. El segon equip, format per quatre persones, va fer l'endemà un atac de sis hores, i va refer la topografia de la cascada d'una sala i, el més important, va poder topografiar uns 170 metres nous d'una galeria-gatera que s'inicia just passat el sífó temporal. Aquesta galeria va paral·lela sobre el riu en dues direccions, fins que arriba un punt en què es troba un pou vertical, que no vam poder baixar perquè no portàvem corda. Aquesta vertical creiem que porta una altra vegada al riu, perquè ja s'hi torna a sentir el soroll de l'aigua. En aquest sentit, el fet que el riu anés ple ens va ser útil. Ja davallant els pous es podia veure que la cavitat tenia encara molta circulació d'aigua. Als pous de baixada ja queia aigua i la cascada anava força plena. El riu també duia força cabal d'aigua i, com que no portàvem el neoprè, ens obligava a fer molta oposició per mullar-nos com menys millor. El sífó temporal de la galeria

principal sols tenia dos pams de separació amb el sostre per on poder passar i t'obligava a mullar-te quasi completament. La millor època per a fer l'exploració és al setembre, quan ja no queda gaire aigua i quasi no et mulles. Aquest riu, que ve de la part alta de la muntanya sempre per sota terra, es creu que és un afluent que va a donar al riu soterrani que penetra pel forat d'Unyola i surt 3,5 km més avall per l'impressionat güell de Sescorjada. Unes proves fetes amb fluoresceïna (colorant químic especial) per la SIS fa uns anys van donar positiu en la connexió del forat amb Sescorjada.

Després d'unes quatre hores, decidírem acabar i començar l'ascens perquè ja començàvem a tenir força fred i anàvem una mica mullats. En general és una cavitat freda. El retorn es fa una mica llarg i cansat ja que has de remuntar el riu cap amunt (on et tornes a mullar en alguns passos baixos i al sífo temporal), cosa que ja és una mica cansada, i una vegada has arribat als pous verticals et queda pujar tot un avenc de 130 metres. Al peu de pou més baix és un bon lloc per a menjar i reposar forces. Vàrem pujar tots força seguits i, una vegada a fora, els del segon grup van desmuntar-ho tot per tornar cap a casa. El primer equip havia anat tot el dia a fer una escalada a la zona del forat de l'Unyola, que sembla que podia tenir continuació, però quan vàrem marxar a les quatre de la tarda encara no havien tornat. En definitiva, amb aquesta topografia ja s'ha aconseguit ampliar el desenvolupament de la cavitat, que ara ja passa dels 1.700 metres de desenvolupament. Encara queden galeries (molta gatera) per a topografiar, per la qual cosa, pel que hi ha explorat, es pensa que potser el desenvolupament total pot arribar als 2 quilòmetres. La cavitat queda, doncs, encara oberta a futures exploracions.

Xavier París

V CURS D'INICIACIÓ A L'ESPELEOLOGIA

Si t'agraden els esports relacionats amb la muntanya i vols provar-ne una modalitat diferent, en la qual podràs conèixer una nova manera de practicar esport amb un component d'aventura i fins i tot una part científica, apuntat al curs d'iniciació a l'espeleologia que el GIE organitzarà al llarg d'un mes (entre octubre i novembre). Hi aprendràs totes les tècniques de progressió d'ascens i descens verticals, així com tot el que cal per a la pràctica de l'espeleologia vertical esportiva amb total seguretat. Tindràs la sensació d'explorar un altre món dins les cavitats i els avencs de la nostra geografia, davallar grans verticals, visitar sales i galeries plenes d'una gran bellesa petrificada pel degoteig de milers d'anys, i t'adonaràs que la natura que tant coneixem no s'acaba damunt la terra.

Dates a determinar (inici a l'octubre).

Durada: un mes aproximadament (quatre caps de setmana).

Exposicions teòriques (avalades per la Federació Catalana d'Espeleologia) i sortides pràctiques a cavitats, sobretot verticals, per a la pràctica de l'espeleologia esportiva.

MONOGRÀFIC D'OBSERVACIÓ D'ESTELS

Monogràfic d'observació d'estels que tindrà una exposició teòrica i una sortida pràctica d'observació nocturna.

Dia de l'exposició teòrica: dijous 26 de setembre, al vespre, al CEG.

Dia de la sortida pràctica: a determinar segons el temps atmosfèric (possible el divendres 27 o el dissabte 28).

Porteu el carnet del Club i identifiqueu-vos com a Socis, us tractaran bé...

Hem canviat solament el nom

edelweiss és ara **BALMAT**, la teva botiga d'esports de muntanya

La raó ha estat la necessitat de registrar la marca a nivell internacional degut a la nostre expansió a través d'internet

www.balmat.com

BALMAT, Comte d'Urgell, 72 i 76 / Gran Via C.C., 527 – 08011 Barcelona
Tel. 934 548 309 – Fax : 934 519 260 – mail: balmat@balmat.com

MATAGALLS - MONTSERRAT

EXPOSICIÓ AL PALAU ROBERT

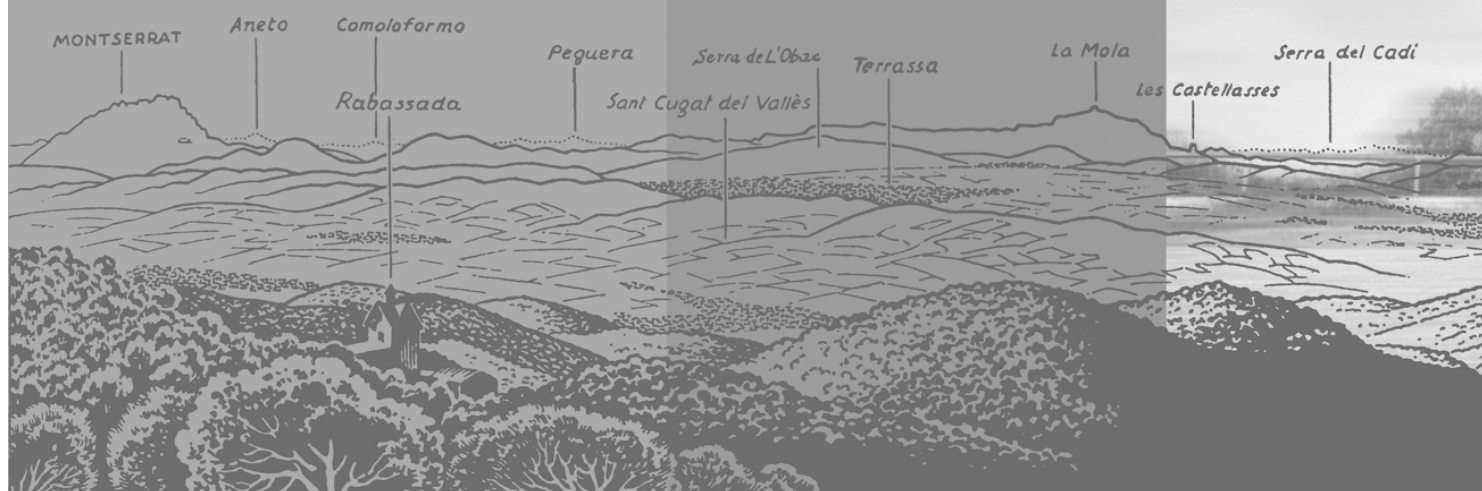
Una travessa oberta

No és cap cursa,
però alguns corren molt

No és cap pas

Mossèn **Jaume Oliveras** pioner de l'excursionisme

"Tota la figura més representativa de l'excursionisme català. No és mogut cap excursionista que no tingui a l'Oliveras com a referent i com a model de conducta".
Lluís Gual, 1962

Cronologia bàsica

- 1877: Nascut a Sant Joan de Vilatorrada.
- 1900: El primer excursionisme.
- 1904: Primeres Matagalls-Montserrat en una sola jornada.
- 1906: Primeres ascensions a l'altre cost de la serra de Montserrat.
- 1910: Incursió a l'anticatalanisme per la causa del PSC.
- 1911: Primeres ascensions a l'anticatalanisme per la causa del PSC.
- 1916: Accidents, el primer que salva Montserrat i el primer que salva el cost de Montserrat.
- 1917: Publica el primer de la sèrie de la serra de Montserrat.
- 1918: Es funda el primer de la sèrie de la serra de Montserrat.
- 1925: Primeres a Catalunya.
- 1931: El primer de la sèrie de la serra de Montserrat a l'anticatalanisme.
- 1932: El primer de la sèrie de la serra de Montserrat a l'anticatalanisme.
- 1933: El primer de la sèrie de la serra de Montserrat a l'anticatalanisme.
- 1934: El primer de la sèrie de la serra de Montserrat a l'anticatalanisme.
- 1935: El primer de la sèrie de la serra de Montserrat a l'anticatalanisme.
- 1936: El primer de la sèrie de la serra de Montserrat a l'anticatalanisme.
- 1937: El primer de la sèrie de la serra de Montserrat a l'anticatalanisme.
- 1938: El primer de la sèrie de la serra de Montserrat a l'anticatalanisme.
- 1939: El primer de la sèrie de la serra de Montserrat a l'anticatalanisme.
- 1940: El primer de la sèrie de la serra de Montserrat a l'anticatalanisme.
- 1941: El primer de la sèrie de la serra de Montserrat a l'anticatalanisme.
- 1942: El primer de la sèrie de la serra de Montserrat a l'anticatalanisme.
- 1943: El primer de la sèrie de la serra de Montserrat a l'anticatalanisme.
- 1944: El primer de la sèrie de la serra de Montserrat a l'anticatalanisme.
- 1945: El primer de la sèrie de la serra de Montserrat a l'anticatalanisme.
- 1946: El primer de la sèrie de la serra de Montserrat a l'anticatalanisme.
- 1947: El primer de la sèrie de la serra de Montserrat a l'anticatalanisme.
- 1948: El primer de la sèrie de la serra de Montserrat a l'anticatalanisme.
- 1949: El primer de la sèrie de la serra de Montserrat a l'anticatalanisme.
- 1950: El primer de la sèrie de la serra de Montserrat a l'anticatalanisme.
- 1951: El primer de la sèrie de la serra de Montserrat a l'anticatalanisme.
- 1952: El primer de la sèrie de la serra de Montserrat a l'anticatalanisme.
- 1953: El primer de la sèrie de la serra de Montserrat a l'anticatalanisme.
- 1954: El primer de la sèrie de la serra de Montserrat a l'anticatalanisme.
- 1955: El primer de la sèrie de la serra de Montserrat a l'anticatalanisme.
- 1956: El primer de la sèrie de la serra de Montserrat a l'anticatalanisme.
- 1957: El primer de la sèrie de la serra de Montserrat a l'anticatalanisme.
- 1958: El primer de la sèrie de la serra de Montserrat a l'anticatalanisme.
- 1959: El primer de la sèrie de la serra de Montserrat a l'anticatalanisme.
- 1960: El primer de la sèrie de la serra de Montserrat a l'anticatalanisme.
- 1961: El primer de la sèrie de la serra de Montserrat a l'anticatalanisme.
- 1962: El primer de la sèrie de la serra de Montserrat a l'anticatalanisme.
- 1963: El primer de la sèrie de la serra de Montserrat a l'anticatalanisme.
- 1964: El primer de la sèrie de la serra de Montserrat a l'anticatalanisme.
- 1965: El primer de la sèrie de la serra de Montserrat a l'anticatalanisme.
- 1966: El primer de la sèrie de la serra de Montserrat a l'anticatalanisme.
- 1967: El primer de la sèrie de la serra de Montserrat a l'anticatalanisme.
- 1968: El primer de la sèrie de la serra de Montserrat a l'anticatalanisme.
- 1969: El primer de la sèrie de la serra de Montserrat a l'anticatalanisme.
- 1970: El primer de la sèrie de la serra de Montserrat a l'anticatalanisme.
- 1971: El primer de la sèrie de la serra de Montserrat a l'anticatalanisme.
- 1972: El primer de la sèrie de la serra de Montserrat a l'anticatalanisme.
- 1973: El primer de la sèrie de la serra de Montserrat a l'anticatalanisme.
- 1974: El primer de la sèrie de la serra de Montserrat a l'anticatalanisme.
- 1975: El primer de la sèrie de la serra de Montserrat a l'anticatalanisme.
- 1976: El primer de la sèrie de la serra de Montserrat a l'anticatalanisme.
- 1977: El primer de la sèrie de la serra de Montserrat a l'anticatalanisme.
- 1978: El primer de la sèrie de la serra de Montserrat a l'anticatalanisme.
- 1979: El primer de la sèrie de la serra de Montserrat a l'anticatalanisme.
- 1980: El primer de la sèrie de la serra de Montserrat a l'anticatalanisme.
- 1981: El primer de la sèrie de la serra de Montserrat a l'anticatalanisme.
- 1982: El primer de la sèrie de la serra de Montserrat a l'anticatalanisme.
- 1983: El primer de la sèrie de la serra de Montserrat a l'anticatalanisme.
- 1984: El primer de la sèrie de la serra de Montserrat a l'anticatalanisme.
- 1985: El primer de la sèrie de la serra de Montserrat a l'anticatalanisme.
- 1986: El primer de la sèrie de la serra de Montserrat a l'anticatalanisme.
- 1987: El primer de la sèrie de la serra de Montserrat a l'anticatalanisme.
- 1988: El primer de la sèrie de la serra de Montserrat a l'anticatalanisme.
- 1989: El primer de la sèrie de la serra de Montserrat a l'anticatalanisme.
- 1990: El primer de la sèrie de la serra de Montserrat a l'anticatalanisme.
- 1991: El primer de la sèrie de la serra de Montserrat a l'anticatalanisme.
- 1992: El primer de la sèrie de la serra de Montserrat a l'anticatalanisme.
- 1993: El primer de la sèrie de la serra de Montserrat a l'anticatalanisme.
- 1994: El primer de la sèrie de la serra de Montserrat a l'anticatalanisme.
- 1995: El primer de la sèrie de la serra de Montserrat a l'anticatalanisme.
- 1996: El primer de la sèrie de la serra de Montserrat a l'anticatalanisme.
- 1997: El primer de la sèrie de la serra de Montserrat a l'anticatalanisme.
- 1998: El primer de la sèrie de la serra de Montserrat a l'anticatalanisme.
- 1999: El primer de la sèrie de la serra de Montserrat a l'anticatalanisme.
- 2000: El primer de la sèrie de la serra de Montserrat a l'anticatalanisme.
- 2001: El primer de la sèrie de la serra de Montserrat a l'anticatalanisme.
- 2002: El primer de la sèrie de la serra de Montserrat a l'anticatalanisme.
- 2003: El primer de la sèrie de la serra de Montserrat a l'anticatalanisme.
- 2004: El primer de la sèrie de la serra de Montserrat a l'anticatalanisme.
- 2005: El primer de la sèrie de la serra de Montserrat a l'anticatalanisme.
- 2006: El primer de la sèrie de la serra de Montserrat a l'anticatalanisme.
- 2007: El primer de la sèrie de la serra de Montserrat a l'anticatalanisme.
- 2008: El primer de la sèrie de la serra de Montserrat a l'anticatalanisme.
- 2009: El primer de la sèrie de la serra de Montserrat a l'anticatalanisme.
- 2010: El primer de la sèrie de la serra de Montserrat a l'anticatalanisme.
- 2011: El primer de la sèrie de la serra de Montserrat a l'anticatalanisme.
- 2012: El primer de la sèrie de la serra de Montserrat a l'anticatalanisme.
- 2013: El primer de la sèrie de la serra de Montserrat a l'anticatalanisme.
- 2014: El primer de la sèrie de la serra de Montserrat a l'anticatalanisme.
- 2015: El primer de la sèrie de la serra de Montserrat a l'anticatalanisme.
- 2016: El primer de la sèrie de la serra de Montserrat a l'anticatalanisme.
- 2017: El primer de la sèrie de la serra de Montserrat a l'anticatalanisme.
- 2018: El primer de la sèrie de la serra de Montserrat a l'anticatalanisme.
- 2019: El primer de la sèrie de la serra de Montserrat a l'anticatalanisme.
- 2020: El primer de la sèrie de la serra de Montserrat a l'anticatalanisme.
- 2021: El primer de la sèrie de la serra de Montserrat a l'anticatalanisme.
- 2022: El primer de la sèrie de la serra de Montserrat a l'anticatalanisme.
- 2023: El primer de la sèrie de la serra de Montserrat a l'anticatalanisme.
- 2024: El primer de la sèrie de la serra de Montserrat a l'anticatalanisme.
- 2025: El primer de la sèrie de la serra de Montserrat a l'anticatalanisme.

anecdota de la Matagalls-Montserrat

Una vegada un gegant va fer tot el recorregut de Matagalls a Montserrat. Una colla de trenta o quaranta l'havien escoltat i van transportar-lo fins a Montserrat. Però el gegant no va poder pujar a Montserrat. El gegant, però, era tan gran que no podia pujar a Montserrat. Tanmateix, tots els companys van fer ús del servei d'avaluació que ofereix l'organització.

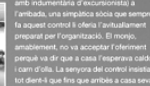
Una altra vegada dos nois van disfressar-se amb un lençol al cos i una olla al cap i enfilats l'un al damunt de l'altre per fer més alçada. D'aquesta manera donaven la sensació d'un gran foraster que a la nit feia el seu respecte.

En una altra ocasió, dos nois es varen disfressar d'executius, amb la corresponent cartera i altres detalls, i després de prendre la sortida i marxar, ingenuïtats d'humor de tornar-se a disfressar i fer l'ambada amb la mateixa indumentària de la sortida amb una gran dos de senyal com correspon a dos bons executius.

En el control d'avaluació de Vacarisses que es fa en una república d'estat de la porta del cementi, uns personatges varen presentar una denúncia perquè creien que era poc seriós organitzar un esmorzar en un foc que es menjava més respecte. Suposem que a l'Ajuntament els explicarien el motiu de la trobada i de l'aspecte del matí.

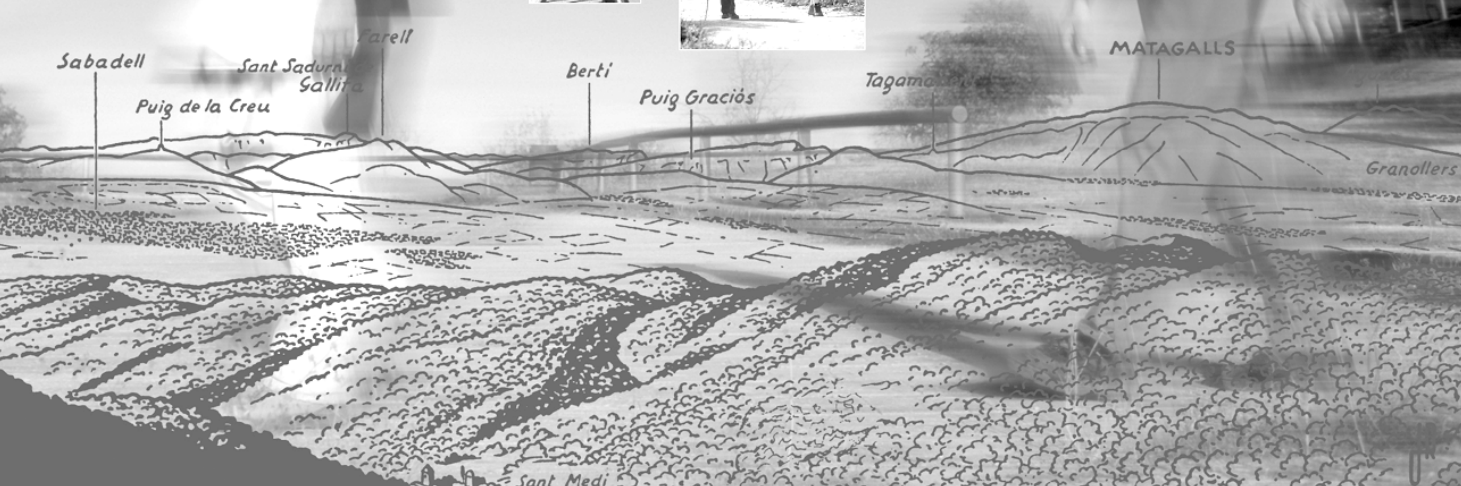
Una anècdota més seriosa va ser la corresponent al juny de l'any 2000. Els aquells de dia 10 van comprometre el foc d'ambada. A última hora però, el Patronat de la Muntanya va aprovar un nou itinerari per pujar a Montserrat. També es curios que a l'arribada, quan els visitants que hi ha normalment a Montserrat veuen als trofeus que es lluren als participants, veuen comprimir un per ella com a record personal.

En una de les edicions en què va participar un monjo naturalment amb indumentària d'excursionista a l'ambada, una simpàtica solista que sempre fa aquest control li ofereix l'avaluació preceptiva per l'organització. El monjo, emocionat, no va acceptar l'oferta perquè va dir que a casa l'esperava caldament d'olla. La senyora del control insistia, tot dient-li que fins que arriba a casa seva encara mancaven moltes hores i que calia alimentarse. El monjo va dir que sentia a casa seva en un minut. On viu si es pot saber? Li va preguntar, i senyalant al monestir, va contestar: aquí.

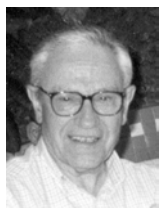

No és cap competició, però cadascú ha d'enfrontar-se amb si mateix

sejada,
però molts contemplen el paisatge

LA MATAGALLS-MONTSERRAT, AL PALAU ROBERT

Aquest article té el propòsit de deixar constància de les línies mestres que informaren l'exposició que va tenir lloc al Palau Robert (Centre d'Informació de Catalunya) del 4 de juny al 22 de juliol passat.

L'exposició, amb el títol Matagalls-Montserrat, una travessa amb història, pretenia oferir una lectura doble i a la vegada simultània: la història gairebé centenària de la travessa protagonitzada per mossèn Jaume Oliveras i la més recent, que parteix de l'any 1972, quan la nostra entitat la recuperà com una marxa no competitiva oberta a tothom.

Cal tenir en compte que l'exposició era, bàsicament, fotogràfica i que el guió literari tenia la funció de fil conductor de les imatges i explicatiu del seu contingut, tot i que les imatges disponibles també condicionaven, d'alguna manera, el guió.

Aquestes línies pretenen fer un breu recorregut a través del guió literari que posava lletra a la música fotogràfica, que era l'element principal de l'exposició, una música aportada per una vintena de fotògrafs.

Un primer plafó opac (200 mm x 168 mm) reproduïa un article del reglament de la prova: "La Travessa Matagalls-Montserrat té per objecte fer aquest recorregut a peu en menys de 24 hores. L'organitza el Club Excursionista de Gràcia en memòria del gran excursionista que fou mossèn Jaume Oliveras, el qual la realitzà per primera vegada el 4 d'agost de 1904."

Un segon plafó opac (300 mm x 217 mm) es dedicava a presentar un historial succint del Club Excursionista de Gràcia i de les activitats principals que desenvolupa i els serveis que ofereix.

Un darrer plafó, de la mateixa mida que el primer, es destinava als crèdits i contenia la relació dels col·laboradors de l'exposició i de la travessa en general.

Hi havia dos mobles translúcids de doble cara (l'un de 450 mm x 186 mm i l'altre de 600 mm x 186 mm).

L'anvers del primer moble, sota el títol de Mossèn Jaume Oliveras, pioner de l'excursionisme, oferia una cronologia bàsica de la vida de Mn. Oliveras (1875-1957), amb fotografies seves sobreposades al fons panoràmic dels Encantats i de l'Aneto, escenari d'alguna de les seves grans escalades. El revers del plafó es titulava Una travessa oberta i es dedicava a presentar imatges relacionades amb l'eslògan "No és cap cursa, però alguns corren molt. No és cap passejada, però molts contemplen el paisatge. No és cap competició, però

cadascú ha d'enfrontar-se amb si mateix". Es completava amb algunes anècdotes referents a la travessa.

L'anvers del segon moble, amb el títol d'Un recorregut de més de 80 km per muntanya, mostrava l'itinerari sobre un mapa topogràfic amb la situació dels controls i vistes de diversos indrets del camí. El títol del revers, Una travessa respectuosa amb el medi ambient, era una mena de miscel·lània amb tres apartats principals dedicats a la preparació dels participants, a l'organització de la prova i al respecte envers l'entorn natural, amb testimonis del Servei de Parcs Naturals de la Diputació i de Mountain Wilderness de Catalunya sobre aquest darrer punt.

En una sala contigua s'exposaven, en dues vitrines, els premis, cartells, samarretes i altres documents referents a les vint-i-dues edicions de la travessa, mentre que unes altres dues vitrines es dedicaven al Club Excursionista de Gràcia.

L'exposició ha estat un bon mitjà per donar a conèixer la Matagalls-Montserrat al gran públic i de retop el Club Excursionista de Gràcia.

Carles Albesa i Riba

Inauguració de l'exposició Matagalls-Montserrat al Palau Robert. Fotografia de Maria Glòria Vives

Inauguració de l'exposició Matagalls-Montserrat al Palau Robert. Fotografia de Maria Glòria Vives

Inauguració de l'exposició Matagalls-Montserrat al Palau Robert. Fotografia de Joan Pascual

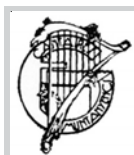
Inauguració de l'exposició Matagalls-Montserrat al Palau Robert. Fotografia de Joan Pascual

Taula rodona al Palau Robert. Fotografia de Joan Pascual

Taula rodona al Palau Robert. Fotografia de Joan Pascual

CANTAIRES MUNTANYENCs

III Concert de Primavera

Els nostres Concerts de Primavera han esdevingut ja una important trobada de consocis i amics, de corals amb les quals compartim el cant i d'homenatges sincers a personalitats relacionades amb Gràcia.

Aquest III Concert de Primavera, que va tenir lloc el dissabte 8 de juny d'aquest any i, com sempre, a la Sala de Plens de l'antic Ajuntament de Gràcia, estava farcit d'aniversaris que volíem commemorar: els cent anys del naixement del nostre fundador, l'enyorat Josep Buch i Parera; el centenari de la mort del gran poeta i excursionista Mn. Jacint Verdaguer; els 80 anys de la fundació del Club Excursionista de Gràcia; els 50 de la creació dels Cantaires Muntanyencs i els 30 de la instauració oficial de la Travessa Matagalls-Montserrat.

Homenatge a Joan Triadú i Font. Fotografia de Joan Pascual

L'habitual homenatge en els nostres concerts primaverals fou dedicat, en aquesta ocasió, al notable pedagog, escriptor i patriota —entre moltes altres activitats— Joan Triadú i Font, amb motiu del seu vuitantè aniversari. Va ser veí de la nostra exvila en la seva juventut i ha mantingut una relació força intensa amb la nostra entitat.

Per altra banda, vàrem invitar els amics de la Coral Núria, de la UEC/Gràcia, dirigida pel mestre Josep Vila que fou el nostre mestre fundador i director durant molts anys.

Féu la presentació de l'acte Joan Cervera, i, després d'exposar el significat dels Concerts de Primavera dels Cantaires Muntanyencs, va passar la paraula als conferenciants. En primer lloc, al nostre consoci Jordi Quera, escriptor i excursionista, que glossà la figura de Mn. Jacint Verdaguer, sobretot en la seva faceta de pioner del pirineisme català. En Jordi tingué la brillant capacitat

de fer-nos captar fidelment la figura d'un sacerdot-excursionista-poeta del darrer quart del segle XIX enfilant-se amb la sotana arremangada pels cims més alts del Pirineu: Canigó, Pica d'Estats, Aneto...

Seguidament, el president del Club Excursionista de Gràcia, Francesc Sanahuja, es referí a tots els aniversaris que commemoràvem i que s'emmarquen en la història i l'esperit del nostre Club, sempre al servei de l'excursionisme, de la nostra vila de Gràcia i de Catalunya.

Després, Maria Isabel Pijoan, crítica literària i escriptora, ens presentà, amb el seu verb entusiasta i erudit, la personalitat polifacètica de Joan Triadú i Font. Volem agrair-li molt sincerament que acceptés fer aquesta glossa, la qual ens va permetre de seguir pas a pas els diversos matisos de la vida de l'il·lustre pedagog i escriptor, sempre orientada vers un únic ideal: Catalunya. La glossadora ens va recordar unes paraules pronunciades per Joan Triadú, en un llunyà i tràgic any 1938, que foren profètiques de la seva actuació posterior: "Serveixo per a l'ensenyament, per llegir i per escriure".

Clogué aquesta primera part l'homenatjat, Joan Triadú. En un discurs serè i tranquil, però amb una evident emoció, ens va fer partíceps de les vivències personals, socials i polítiques d'un temps que ha estat també el nostre. Recollirem tot seguit, en primera persona, algunes de les seves manifestacions:

"Jo, amb l'excursionisme, he mantingut una relació una mica marginal, en tot cas, el meu ha estat un excursionisme contemplatiu, tot i que sempre l'he admirat".

"En una ocasió, un periodista em digué que la meua vida era com seguir la línia del tren de Puigcerdà: Ribes de Freser, Ripoll, Vic, Granollers, Vidrà, el mateix Puigcerdà i Barcelona. Cal dir que aquesta línia de ferrocarril és la pitjor d'Europa, però certament que és la meua".

"El 1925, quan els meus pares es van quedar sense feina, van baixar a Barcelona; i després d'una breu estada a Sant Martí de Provençals van anar a Gràcia, concretament a l'ara denominat Carreró de les Carolines. Llavors tenia el poètic nom de "Rincón de San Gervasio", encara que era un carrer desendreçat, sense llum i sense empedrar. Més tard i tal vegada per això, li canviaren el nom pel de "Callejón de San Gervasio", que és una denominació en certa forma pejorativa. Allà, en aquella casa que hi ha al final, i que potser s'ha salvat perquè ara és una Escola de Disseny, hi vaig viure fins que em vaig casar. Per aquell piset hi va passar una gran part de la intel·lectualitat catalana i moltes persones que han estat i són dirigents polítics del nostre país".

"Gràcia -continua dient- és plena de secrets, plena d'activitats inesperades, on la gent encara viu l'ambient de poble que tan m'agrada en molts aspectes. Gràcia té molta vida i, a més a més, és molt més agradable passejar per carrers estrets que s'acaben aviat, que canvien de nom, i que passes de l'un a l'altre sense pràcticament adonar-te'n, que no pas fer-ho per les grans avingudes".

A continuació, el president dels Cantaires Muntanyencs, Miquel Fernández, donà la benvinguda als assistents, va felicitar a Joan Triadú, i va recordar els centenaris de Mn. Jacint Verdaguer i del nostre fundador, Josep Buch, tot agraint la presència de les autoritats municipals i la seva col·laboració, així com la participació de la Coral Núria i l'Orquestra de Cambra "Arcs", tot això dintre dels actes commemoratius del 50è Aniversari dels Cantaires Muntanyencs.

III Concert de Primavera. Fotografia de Joan Pascual

Inicià el concert la Coral Núria, de la UEC/Gràcia, sota la direcció de l'amic i consoci Josep Vila. Seguí la nostra actuació, dirigida per Víctor Barbé, amb :

La filla del marxant	Harm. M. Oltra.
Jo els he vist	Lletra Albert Musons.
	Música Víctor Barbé.
La conquesta del paradís	Vangelis.

Els cants de conjunt de les dues corals foren dirigits per Josep Vila:

El moliner del Freser	Harm. M. Oltra.
Cançó de la Moreneta	Lletra Jacint Verdaguer.
	Música Antoni Nicolau.
Cançó de la rosa	Lletra Jacint Verdaguer.
	Música Antoni Nicolau.

(La primera cançó es va dedicar especialment al Sr. Triadú, atès que és fill de Ribes de Freser. I les altres dues en recordança del poeta Verdaguer).

Després s'interpretà la "Suite de Cançons de Motxilla", integrada per les següents "Cançons del Record", com es subtitula aquest recull:

La muntanya	Alexandre Marraco.
La Cordada	Elisard Sala.
Cançó Pirinenca	A. Roland.
Els Pics Gegants	Himne muntanyenc.
La Tenda	Popular.
La Motxilla	Elisard Sala.
Estirià jo sóc	Popular austríaca.

Cançó de l'anar endavant Elisard Sala.
 Cant d'escaladors F. Mendelssohn.
 El Xalet Popular suïssa.
 L'alegre adéu-siau Harm. M. Oltra.

Acompanyats per l'Orquestra de Cambra "Arcs", director Sergi Bello, i per les harmòniques d'Empar del Rey, Francesc del Rey i Antoni González. Arranjaments i direcció: Víctor Barbé.

III Concert de Primavera. Fotografia de Joan Pascual

Tot seguit es procedí al lliurament, per part dels presidents del Club Excursionista de Gràcia i dels Cantaires Muntanyencs, dels records del concert a Joan Triadú, Maria Isabel Pijoan, Jordi Quera, Coral Núria, Orquestra de Cambra "Arcs" i al Districte de Gràcia, així com als dos cantaires que formen part de la nostra Coral des del seu moment fundacional, el matrimoni Pilar Turmo i Antoni González

L'acte el va cloure el Regidor del Districte de Gràcia i Regidor de Cultura de l'Ajuntament de Barcelona, Ferran Mascarell, que va recollir totes i cada una de les diferents manifestacions que formaven el conjunt dels importants homenatges que celebràvem. Va manifestar la seva emoció en tornar a sentir aquelles cançons de muntanya que ell cantava quan anava d'excursió amb els seus companys de la Secció Excursionista de l'Ateneu de Sant Just Desvern, "el meu poble", digué. I va voler fer públic un fet que mai no havia comentat amb ningú. Confessà, segon expressió d'ell mateix, que la seva primera relació laboral post universitària, tot just acabats els estudis d'Història, fou amb el CICF -fent substitucions dels professors titulars- i que els seus primers honoraris els rebé de mans de Joan Triadú.

En nom del Districte de Gràcia oferí a Joan Triadú i als Cantaires Muntanyencs unes artístiques reproduccions del Campanar de Gràcia i de la Façana de l'antic Ajuntament, respectivament, tot felicitant-los cordialment pels seus aniversaris i historials.

I fins aquí el desenvolupament d'aquest III Concert de Primavera que confiem prosseguirà l'any vinent amb el mateix èxit.

IX TROBADA DE CORALS

Amb motiu de la Festa Major de Sant Joan 2002, de Vilassar de Mar, va tenir lloc el 15 de juny darrer la tradicional Trobada de Corals a l'Ateneu Vilassanès. Ens vàrem aplegar la Coral Esclat, de Teià; el Cor Parroquial Sant Feliu, de Cabrera de Mar, la Coral Englantina, de Vilassar de Mar, i els Cantaires Muntanyencs, del Club Excursionista de Gràcia, sota la direcció de Víctor Barbé i Jordi Carrau.

IX Trobada de Corals. Fotografia de Joan Pascual

Els nostres cantaires van interpretar:

La muntanya	Sancho Marraco.
Gia la notte s'avvicina	L.V. Beethoven.
El moliner del Freser	Harm. Manuel Oltra.
Jo els he vist	Víctor Barbé.
La conquesta del Paradís	Vangelis.

El cant comú de les quatre corals participants fou:

Pel maig que ve	Clément Janequin.
Nabucco	Giuseppe Verdi.
Sota de l'om	Enric Morera.
L'Empordà	Enric Morera.
I fora de programa:	
Som catalans	Joan Llongueres.

Els organitzadors van fer esment dels 50 anys de la fundació dels nostres Cantaires Muntanyencs i dels 25 anys de la Coral Esclat, de Teià, totes dues dirigides per Víctor Barbé, i a les quals van felicitar molt cordialment i efusivament.

Un representant de cada coral va recollir l'artístic objecte en record d'aquesta IX Trobada de Corals de Vilassar de Mar, i totes les cantaires van ser gentilment obsequiades amb una rosa.

Va cloure l'acte l'alcalde de la població que va unir-se a les felicitacions pels aniversaris de les corals gràcies i teianenca i va afirmar que aquest aplec de cantaires i la seva comunió amb el públic equival a una societat integrada: "Com més gent més vida", va dir. Va acabar posant en relleu els tres aspectes més importants d'un acte com aquell: "Pau, amistat i solidaritat" en tant que preàmbul de la Festa Major.

Aurora Vila i Guàrdia

ELS ESCRIPTORS I LA VALL FOSCA

Antologia literària a cura de Pep Coll. IX Trobada d'Escriptors al Pirineu. Vall Fosca (Pallars Jussà). 28, 29 i 30 de juny de 2002.

Aquest any, el 28, 29 i 30 de juny s'ha fet a la vall Fosca (Pallars Jussà) la IX Trobada d'Escriptors al Pirineu. Amb aquest motiu han publicat Els escriptors i la Vall Fosca, antologia literària a cura de Pep Coll, de la qual tinc un exemplar per gentilesa de l'Ajuntament de la Torre de Cabdella.

Aquesta publicació recull una mostra de la literatura generada per aquestes muntanyes al llarg dels darrers segles. Està dividida en cinc apartats: textos antics, principis del segle xx, poesia, textos de postguerra i final del segle xx.

M'ha sorprès agradablement trobar-hi un fragment de la crònica de l'excursió "De Cabdella a Esterri d'Àneu", escrita per en Pere Farré i publicada al butlletí del C. E. de Gràcia, Barcelona, 1932.

He comprovat que es va publicar al butlletí de gener-febrer de 1937 i correspon a una excursió feta el juliol de 1932 amb Aregall, Casas, Compte, Serralta, Maria Farré i Pere Farré.

Els nostres companys van obtenir el permís per anar amb el funicular que sortia de la central de Cabdella i amb les vagonetes tirades per un cavall que anava fins a l'estany

Gento, instal·lacions fetes per a la construcció d'aquesta important obra hidràulica, de la qual avui solament queden les vies. Aquests mitjans els van estalviar de pujar un desnivell de 800 m i, un cop a dalt, de dur les motxilles fins a l'estany Gento.

Avui podem fer una cosa semblant utilitzant el telefèric instal·lat per a la construcció de la central reversible de Sallente (durant el dia genera corrent elèctric amb l'aigua que baixa de l'estany Gento i a la nit consumeix l'excedent de corrent elèctric

bombejant l'aigua de l'embassament de Sallente cap a l'estany Gento). Funciona a l'estiu i surt de Sallente a les 9 del matí i a les 3 de la tarda i en 12 minuts ens puja a l'estany Gento.

Si esteu interessats a conèixer coses de la vall Fosca, us recomano dos llibres: El segle de la llum, de Pep Coll (Ed. Empúries), i Contracorrent, de Jordi Font (Ed. Proa).

Ramon Izquierdo

Plaça del Diamant 9 • 08012 Barcelona
Telèfon i Fax 93 218 41 17
<http://www.filnet.es/2c/nus>
e-mail: nus@filnet.es

Adherit a:

Federació d'Entitats Excursionistes de Catalunya
Associació d'entitats Excursionistes del Barcelonès
Grup Alta Muntanya Espanyol

Membre Fundador de la Federació Internacional de Càmping i Caravàning
Representant a Catalunya del Càmping Club de França

Federació Catalana d'Espeleologia
Federació Catalana d'Entitats Corals

EDITOR: Club Excursionista de Gràcia
DIRECTOR: Guillem Martín i Brasó

a/e: cegracia@cegracia.com
web: <http://www.cegracia.com>
Dip. legal: B.9720-1961